

Sivistyspalveluiden osavuositiedot 1–6/2024

Raportti palvelualueen kokonaistilanteesta

Edellisen vuoden tapaan sivistyspalveluiden toisen kvartaalin tulosta leimaavat kesäkuussa toteutuneet suuret palkankorotukset ja kesälomarahojen maksu. Kesäkuun lopussa henkilöstökulut ovat 4,5 % yli tasaisen toteuman. Myös varhaiskasvatuksen palvelusetelikulut ovat jatkaneet ylittymistä. Tosin myös toimintatuotot ovat 25,7 % yli tasaisen toteuman. Sivistyspalveluiden toimintakate kesäkuun lopussa on 52,7 %, mikä tarkoittaa 880 000 euron ylitystä. Tosin heinäkuun lopussa ylitys on kutistunut 1,0 prosenttiin eli 339 000 euroon.

Sivistyspalveluissa on tehty talouden sopeuttamista vuoden 2024 osalta. Sopeutustoimet aloitettiin lukuvuoden 2023–24 alettua. Kesken lukuvuotta sopeutustoimia voitiin tehdä vasta seuraavalle lukuvuodelle eli elo-joulukuulle vuoden 2024 osalta. Alkuvuoden aikana on suunniteltu uusia säästötoimenpiteitä, kuten joustavasta esi- ja alkuopetuksesta luopuminen, perusopetuksen jakotuntien vähentäminen ja iltapäivätoiminnan kehittäminen, joita ei ole huomioitu talousarviossa. Tavoitteena on saada katettua ylitystä pääasiassa syksyllä toteutuvilla säästötoimenpiteillä ja varhaiskasvatuspalveluiden käyttöaste nostamalla. Talousarviotavoitteena on saada varhaiskasvatuksen käyttöaste nousemaan 80 prosenttiin.

Tuloslaskelma (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2023	TOT 1-6/2023	TA 2024	TOT 1-6/2024	TOT-TA € 2024	TOT% 2024	Muutos % 2023-2024
TOIMINTATUOTOT	1 468 186	1 052 496	985 700	746 443	-239 257	75,7 %	-29,1 %
MYYNITUOTOT	432 904	172 451	311 300	131 648	-179 652	42,3 %	-23,7 %
MAKSUTUOTOT	491 792	225 661	457 900	225 474	-232 426	49,2 %	-0,1 %
TUET JA AVUSTUKSET	519 829	643 746	211 700	377 719	166 019	178,4 %	-41,3 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	23 661	10 638	4 800	11 601	6 801	241,7 %	9,1 %
TOIMINTAKULUT	-33 582 875	-17 077 387	-33 588 622	-17 934 057	15 654 566	53,4 %	5,0 %
HENKILÖSTÖKULUT	-20 976 551	-10 721 350	-20 081 122	-10 953 476	9 127 646	54,5 %	2,2 %
PALVELUJEN OSTOT	-7 490 792	-3 706 500	-7 303 100	-3 895 144	3 407 956	53,3 %	5,1 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-733 594	-448 195	-774 300	-445 920	328 380	57,6 %	-0,5 %
AVUSTUKSET	-674 967	-362 962	-755 000	-302 564	452 436	40,1 %	-16,6 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 706 970	-1 838 380	-4 675 100	-2 336 952	2 338 148	50,0 %	27,1 %
TOIMINTAKATE	-32 114 689	-16 024 891	-32 602 922	-17 187 614	15 415 309	52,7 %	7,3 %

Poikkeamat toimintatuotoissa

Sivistyspalveluiden toimintatuotot kesäkuun lopussa ovat 746 443 euroa. Toteumaprosentti on 75,7 %. Toimintatuottoja on kertynyt kuuden ensimmäisen kuukauden osalta 253 324 euroa yli tasaisen toteuman. Hanketuotot ovat toteutuneet runsaina alkuvuodesta. Myynti- ja maksutuotot toteutuvat yleensä toisella kvartaalilla alle tasaisen toteuman, kuten nytkin, koska varhaiskasvatuslasten määrä hoidossa vähenee kesäkuussa huoltajien lomien vuoksi.

Poikkeamat toimintakuluissa

Toimintakulujen toteuma koko sivistyspalveluissa on kesäkuun lopussa 53,4 %. Toimintakulut ylittivät pääasiassa kasvaneiden henkilöstökulujen vuoksi. Maaliskuun lopussa tehty arvio palkkakulujen ylittymisestä noin 400 000 eurolla suhteessa talousarvioon näyttää toteutuvan. Palkat ylittivät jokaisella vastualueella. Palkkakulujen ylitystä nostavat myös kesken talousvuotta alkaneet hankkeet, joissa syntyy henkilöstökuluja, joihin ei ole budjetoitu.

Opetuspalveluiden palkkojen tarkka laskenta on haastavaa. Opettajan palkasta suuri osa muodostuu erilaisista lisistä. Opettajien elo-joulukuun oikeat palkat saadaan vasta marraskuun palkoissa, koska lokakuun palkassa maksetaan takautuvasti elo- ja syyskuun lisät.

Myös varhaiskasvatuksen palvelusetelikulujen ylittyminen kasvattaa toimintakulujen poikkeamaa. Palvelusetelikulut näkyvät palveluiden ostojen ylityksenä. Varhaiskasvatuksen palvelusetelikulujen toteuma on kesäkuun lopussa 1 297 620 euroa (56,4 %). Tämä tarkoittaa 148 000 euron ylitystä kuuden ensimmäisen kuukauden osalta. Varhaiskasvatuksen avustukset ovat kuitenkin toteutuneet lähes 10 % alle talousarvion, mikä tarkoittaa 69 000 euron säästöä.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuvat aina yli talousarvion kevätlukukauden lopussa, jolloin hankintaan tulevan lukuvuoden oppimateriaalit ja koulutarvikkeet.

Kaiken aikaa tulee uusia toimenpiteitä ja velvoitteita, jotka murentavat säästöjen vaikutusta. Perusopetuksen B1-ruotsintuntien lisäys tuo on noin 25 000 euroa lisää palkkakuluja syksylle ja opinto-ohjauksen resurssin mitoittaminen valtakunnallisten tavoitteiden mukaan lisää palkkakuluja noin 22 000 eurolla syyslukukauden osalta. Lisäksi vuoteen 2024 lähdettiin alle vuoden 2023 palkkojen tilinpäätöstoteuman, joka oli jo alijäämäinen.

Käynnissä olevat toimenpiteet

Kunnassa on käytössä henkilöstötehtävien täyttölupamenettely. Kaikki lukuvuosien 2023–24 ja 2024–25 henkilöstötehtävät on täytetty täyttölupamenettelyn kautta. Täyttölupamenettely ei sinänsä tuo säästöä. Jokaisella opetusryhmällä pitää olla opettaja, ja ohjaajia palkataan pedagogisten päätösten perusteella. Varhaiskasvatuksessa on lakisääteiset mitoituskoivut henkilömäärälle lapsiryhmää kohti. Täyttölupamenettelyn kautta on kuitenkin saatu säästöä joidenkin lyhyiden sijaisuuksien täyttämättä jättämisenä.

Varhaiskasvatuksessa merkittävä sopeutustoimi on käyttöasteen nostaminen 80 prosenttiin. Keskimääräinen käyttöaste päiväkodeissa kesäkuun lopussa on 74 %. Käyttöasteet vaihtelevat 70 prosentista 79 prosenttiin. Käyttöastetta laskee toisessa kvartaalissa kesäkuu, joka on lomakuukausi. Peruskuukausina on päästy 80 prosenttiin ja sen ylikin.

Jonkin verran säästöä saataneen syksyn osalta mm. seuraavilla toimenpiteillä: iltapäivätoiminnan järjestämisen uudistaminen, jakotuntien vähentäminen, Koivulan päiväkodin ja Veto-ryhmien vuokratiloista sekä joustavasta esi- ja alkuopetuksesta luopuminen.

Varhaiskasvatuksessa on tehty kevään aikana laaja talouden selvitystyö, jonka tuloksia voitaneen hyödyntää jo syksyn aikana. Tämänhetkisen tiedon perusteella näyttää kuitenkin siltä, että sivistyspalveluiden talouden tasapainottamisohjelmaa on jatkettava syksyn 2024 aikana.